

Olukord tubakatoodete ja nendega seonduvate toodetega.

Eesti turul liigub käesoleval ajal palju nikotiini sisaldavaid tooteid. Enamikust neist tuleb teavitada ka Terviseametit. Seisuga 15.03.2020 oli Terviseametile tehtud teavituste hulk erinevate tootegruppide kohta on järgmine:

Sigarid – 1334 teavitust

Sigaretid – 281 teavitust

Sigarillod – 37 teavitust

Taimsed suitsetatavad tooted – 17 teavitust

Uudsed tubakatooted – 10 teavitust

Piibutubakas – 46 teavitust

Isevalmistatava sigareti tubakas – 39 teavitust

Vesipiibutubakas – 218 teavitust

Muud tubakatooted – 23 teavitust

Elektroonilised sigaretid (eri variandid ja nende tarvikud) – 7439 teavitust

Komplektid – 2373 teavitust

E-vedelikud – 21886 teavitust

Muu – 1973 teavitust

Kõik kokku on teavitusi laekunud 35676.

Kui tubakatoodetes jääb nikotiinisaldus vahemikku 0,5-1 mg/sigareti kohta, siis e-vedelikes kõigub see 0-20 mg/ml kohta. Enamlevinud on e-vedelikud nikotiinisaldusega 6-12 mg/ml.

Hetkeseisuga on Eestis keelustatud kõik maitsestatud e-vedelikud, v.a need, mis on maitsestatud tubaka lõhna- ja maitseainetega. See on tinginud olukorra, kus paljud tarvitajad segavad ise omale kokku maitsestatud e-vedelikke. Kuna inimeste teadmised ohtlike kemikaalide käitlemisest on piiratud, siis on siin oht mürgistusjuhtude tekkimiseks. On olnud ka juhuseid, kus kooliõpilased segavad ise kokku e-vedelikke ja müüvad neid sotsiaalmeedia kanalite kaudu teistele kooliõpilastele. Vajalikke lähteaineid saadakse aga e-vedelikke kasutavate vanemate varudest. Seega on väga oluline hoida kõiki e-vedelikke või nende lähteaineid lastele (ja ka alla 18-aastastele noortele) kättesaamatus kohas.

Viimasel ajal on muutunud väga populaarseks nikotiini sisaldavaks tooteks tubakavaba huuletubakas ehk rahvasuus tuntud kui snus või nikotiinipadjakesed. Nende puhul on tegemist tootega, kus puuvillast/tselluloosist padjakest on immutatud kemikaalide seguga, kuhu kuuluvad nikotiin, lõhna- ja maitseained ning mitmesugused abiained. Nikotiinikogus sellistes padjakestes varieerub 6-26 mg/padjake. Müügikogus kuus on üle 130 000 karbi. Lisaks on veel lai järelturg eelkõige kooliõpilaste seas.

**Kuna tegemist on õiguslikus mõistes väga uute toodetega, siis ei ole need hetkeseisuga reguleeritud ei tubakadirektiivis ega ka Euroopa Liidu liikmesriikide kohalikus seadusandluses. Sellest tulenevalt ei ole neile kehtestatud ka nikotiini sisalduse piiranguid. Seega on peamiseks probleemiks nende toodetega see, et mustal turul on liikvel padjakesi, kus nikotiinisaldus võib ulatuda kuni 100 mg/padjake. Sellised kogused on aga juba surmavad. Väikelapsele võib olla surmav aga juba tavalisel legaalsel turul müüdav nikotiinipadjake. Meile teadaolevalt on probleeme nende toodetega kõikjal maailmas, kuhu need on jõudnud. Venemaal tutvustati umbes 5 kuud tagasi toodet, kus nikotiini sisaldus oli 249 mg/g (ca 175 mg/padjake). Sellele järgnes surmade laine kooliõpilaste seas. Praeguseks on meie teada see toode keelustatud ja Venemaal on asutud rakendama väga jõulisi meetmeid nende toodete reguleerimiseks.**

Nikotiin, mis sisaldub kõigis eeltoodud toodetes on ohtlik aine ning võib olla juba suhteliselt madalatel kontsentratsioonidel (eriti nikotiinipadjakeste ja e-vedelike mõistes) olla tervisele väga ohtlik ning juhul, kui mõni laps peaks toote kätte saama, siis ka surmav. Seega on Terviseamet tungiv soovitus kasutada nikotiini sisaldavaid tooteid vastutustundlikult ning hoida neid kindlasti lastele ja alaealistele kättesaamatus kohas.